

53 y 60 d'U.H.F.

TELEVISIÓN OCCIDENTE

*Un proxecto
feito realidá*

↓ Esteban Nogueiro Fernández

*Dende hai pouco
tempo podemos sintoni-
zar nos nosos conceyos
úa tele nova: Tele
Occidente.*

El sou direutor comecial, Esteban Nogueiro, tapiego sempre metido neste y noutros telares, cúntanos de qué vai esta iniciativa tan novedosa y aprobeta pra fer acordanza de dalgúas cousas máis.

A córdome ben d'aquela veyá *Telefunken* que tíamos na casa. Había que deixarye calentar pol tema das válvulas, non sin antes encomendarse al santo que tivera máis a mao, pos rara era a vez que se vía ben. Sin duda eran éstos momentos de gran tensión, pos muitas veces nun acertábamos a ver máis que rayas, claro ta, en branco y negro. A verdá é qu'era un aparato sufrido, pos serían incuntables el feixao de reparacióis que ye tiveron que fer á probe d'ela. Penso que se ye cambiou todo lo posible y inda ás veces amañábase con pezas que nun eran as propias, pero el caso era que se vira.

Tíamos por costume levary a *Sánchez da Caridá*, nel entonces taxista oficial meu –y digo meu porque me deixaban escoyer; total, todos cobraban lo mesmo–. Chamábanye *Manito*, cousa que sempre me tuvo intrigao pos nun ye vía eu relación con México. El caso é que cargábase el aparato nel entonces R8 que tía –por certo, sempre ben perfumao con ramas d'ocalito na ventá d'atrás, qu'al parecer recoyía nel *Campo da Palomba* de Mántaras– y así emprendábase viaxe rumbo a terras del Franco. As más das veces chegábase sin avisar, pos daquela había poucas casas con teléfono y además nun lo regalaban (nesto pouco avanzamos), así que, como nunca sabía-

mos lo que nos iba botar el viaxe, eu levaba un bon bocadillo de chourizo feito na casa, pos tamén eran tempos nos que se mataba cocho.

Condo chegábamos, despós de comentarye a avería, el técnico de turno, feito a base de montar y desmontar aparatos, iba eliminando posibilidades pol método de *reducción al absurdo*, hasta que daba colo que nun funcionaba ben. Pa min era unha gozada ver tantísimas pezas por alí soltas de mil y ún aparatos que, en muios casos,

xa nunca volverían a funcionar pero qu'inda yes quedaban cousas que podían valir. Había que verye as tripas al aparato y, despós de pasar unhos minutos que se me fían eternos, esperar el veredicto del técnico que -todo hai que dicilo- solía ser sempre: "*Ten amaño*". Tomaba aire, xa tranquilo, y agora sólo nos quedaba esperar, eso sí, poñendo muita atención na mía televisión, pos nas próximas reparacióis -que nunca se sabía cómo serían- xa taba cualificao pa dicirye lo que ye cambiara el víspera.

Eran tempos nos que nun había muias televisións y unde se fía tertulia alreodor d'este aparato (cousa impensable hoi). Daquela mandaba el *Capitán Tan* pola tarde y de noite el número de rombos qu'apareceran.

Peró nun era dos meus viaxes a *Casa Sánchez* de lo qu'eu quería escribiryos (aunque teño que confesaryos que lo pasé ben al recordalos) sinón d'este, hasta hai pouco, proxeyto de Televisión pá comarca occidental asturiana qu'hoi é unha realidá.

Sin duda algunha, os medios de comunicación son os que rixen a nosa opinión y os que fain que tamos al corrente de lo que pasa na terra. A prensa escrita nun principio, a radio despós y hoi a televisión, foron miyorando a súa calidá al tempo que medraba d'un xeito importante el número d'opciois d'información. Chegóu el color á prensa y á televisión, os medios dixitales, os satélites y un sinfín de miyoras tecnolóxicas qu'hoi fain posible cousas qu'hai unhos anos eran casi impensables. Tampouco nun hai qu'esqueicer que cada día que pasa xurde un novo adelanto técnico.

D'outro xeito, a entrada da democracia en España fixo qu'os profesionales pudesen, por fin, informar sin censura nin cortapisa d'aquelo que consideraran noticia, dignificando unha profesión que, había pouco tempo, nun era más qu'ún dos ramales

del réxime de Franco.

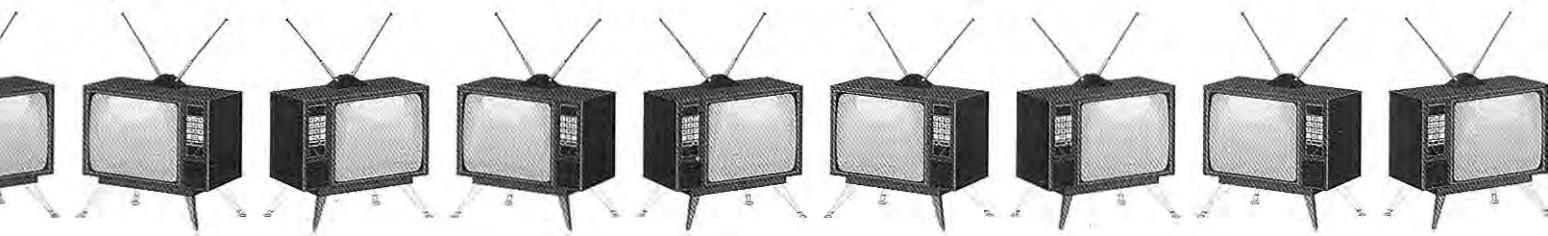
Sempre, y con razón, queixámonos de que nunca salimos pola televisión asturiana. Ta claro qu'a televisión rexonal prácticameente nun existe, si quitamos dous noticiarios breves de carácter centralista, así qu'a mayoría da xente reclamaba un medio audiovisual que se fixera eco dos problemas y das inquietudes da comarca na que vive. Son cada día más as televisións locales qu'esisten nel panorama nacional. Poñeremos como exemplo as dúas más achegadas, *Tele-Oviedo* y *Tele-Gijón*, tando a pique de nacer unha nel Baxo Nalón y outra na zona oriental asturiana, amén da nosa -da vosa- *Tele Occidente*. Nun principio houbo que luitar a brazo partido contra a normativa, posto qu'a nosa televisión é de carácter comarcal, non local, polo que, hasta hai pouco, esistía un valeiro legal. É inda hoi el día que nun temos reglamentación nel Principao pal última lei que salíu. Por causa d'eso os equipos reemisoros instalaos hai pouco na Roda nun se pudesen poñer en Penouta, como nosoutros queríamos. Teremos qu'esperar un pouco.

Actualmente, el emisor principal encóntrase na Serra de Panondres, nel conceyo de Villayón, col que damos cobertura á unha zona ampria dende Cuideiru hasta os límites con Galicia, sendo reforzao hai pouco col reemisor da Roda pra cubrir zonas de solombra como el conceyo del Franco, Cartavio ou Tapia. Igual condo tían lendo este artículo xa tará instalaos outro reemisor pa cubrir zonas de Castropol, As Figueiras y A Veiga, sin esqueicernos de conceyos del interior como Bual ou Villayón, que xa nos coyen. É un reto de futuro chegar hasta Os Ozcos y outras zonas del interior, cousa que tamos decididos a lograr. A orografía da zona é mui arresada y esos montes tan guapos que temos a miudo complicannos el chegar a todos. Xa se sabe qu'el señal de televisión necesita ter campo libre.

É éste un medio de comunicación más caro qu'os outros, polo qu'esperamos qu'os distintos estamentos oficiales -muios xa comprometidos con esta televisión- y os industriales y empresarios da zona tían dispostos a apoyar este novo medio audiovisual,

ENTRABAS SAUCIAL

TELEVISIÓN OCCIDENTE: Un proxecto feito realidade

sabendo apreciar el impulso que pudieran dar a os seus negocios a través de nosoutros y beneficiarnos todos d'este medio tan impactante que, sin duda, ha trernos más comodidá y información.

D'aquí a pouco inauguraremos os estudos centrais en Tapia onde poderemos fer distintos programas, sempre orientaos á nosa zona y nos que queden reflexaos os problemas que nos preocupan. Falaremos del campo, del mar, das nosas políticas, del noso deporte y, por suposto, da nosa fala.

Eu sempre tuven un especial interés en qu'a xente s'espresara libremente na súa lingua ou, miyor dito, na súa variante, pos creo a pe xunto que lo que se quer comunicar toma outro rumbo, outro xeito, non sólo porque sona distinto sinón porque nos chega más directamente, interprétase miyor el mensaxe y amáñase unha especie de complicidá que ta mala d'espresar con palabras.

A nosa fala, icónto nos queda por fer pa que nun se perda! Inda m'acordo da mía bola que ye dicía a mía madre: "Nun yo cortes, ho", porque sempre tendía a castellanizar aquilo que dicía, quizás pensando qu'así eu saliría más fino y educao (*icraso error!*), nun tomando conciencia de que me taba quitando un ben cultural que vén de mui atrás, un ben que m'iba axudar a relacionarme miyor coa mía xente, col meu entorno, que m'iba fer posible interpretar el paso del tempo d'un xeito especial. Sin duda, mía madre nun

lo fía por mal, pero eran esos anos nos qu'en Tapia había un feixao de brantantes de Madrid y parecía qu'el falar como na casa era símbolo de qu'eras

dalgo "burro" ou de qu'eras más probe de lo normal. En fin, el caso é qu'agora paréceme que miyoramos muito neste sentido y os que nun lo falan bótanye a culpa a que nun yo falaron de pequenos. El caso é que, hoi más que nunca, sintímonos orgullosos de falar así y hasta presumimos condo os de fora tán delante.

Os medios de comunicación temos muito que dicir nesto. A recepción da televisión galega y das

radios d'esta comunidá fai que se nos volva más familiar *a fala*, anque penso que temos abondas diferencias cos de más aló del Eo. Televisión Occidente terá que dedicar algún espacio a este ben cultural y hestórico anque, por causa da cobertura tan ampria que temos, nun poderemos felo de seguido, pos, como sabedes, en *Llugarca nun se fala como na Veiga*. Así todo, dende aquí comprometémonos a ter presente d'algún xeito a lingua dos nosos bolos.

Invito a todos os lectores y lectoras d'esta revista y á xente da comarca a que nos sintonicen nos seus aparatos y que pensen que nun somos unha gran cadía con centos de millóis de presuposto pero que de nosoutros, de vosoutros, dependerá qu'este barco atraque sin novedá y a poder ser con unha búa marea.

